

Kompetensjakten

En framtidsstudie

FUTURE

Research-
based
foresight

STRATEGY

Future-
based
strategy

ACTION

Strategy
enforcement

Innehåll i huvudstudien

De viktigaste trenderna som påverkar framtidens arbetsliv och kompetensförsörjning

Internationella och nationella trender som påverkar efterfrågan från arbetsgivare och arbetstagare

Framtidens kompetenser

Utvecklingen av arbetslivets krav på kompetenser, enligt trendanalys, framtidsbedömningar från experter och enkätresultat

Attrahera rätt kompetens

Utvecklingen av vad som krävs för att attrahera rätt kompetens, enligt trendanalys, framtidsbedömningar från experter och enkätresultat

Arbetslivskontraktet

Utvecklingen av arbetsgivares och arbetstagares värderingar kring arbetslivet, enligt trendanalys, framtidsbedömningar från experter och enkätresultat

MEGATRENDER

VÄRLDEN BLIR
VARMARE – OCH
DET MÄRKS

URBANISERINGEN
FORTSÄTTER

GLOBALISERING
PÅ RETRÄTT

ÅLD RAND E
BEFOLKNING

DIGITALISERING

OMVÄRLDSTRENDER

AI – teori blir praktik

Ökat fokus på resiliens

Den gröna omställningen
accelererar

Växande konkurrens om
arbetskraft

Ökat fokus på livslångt
lärande

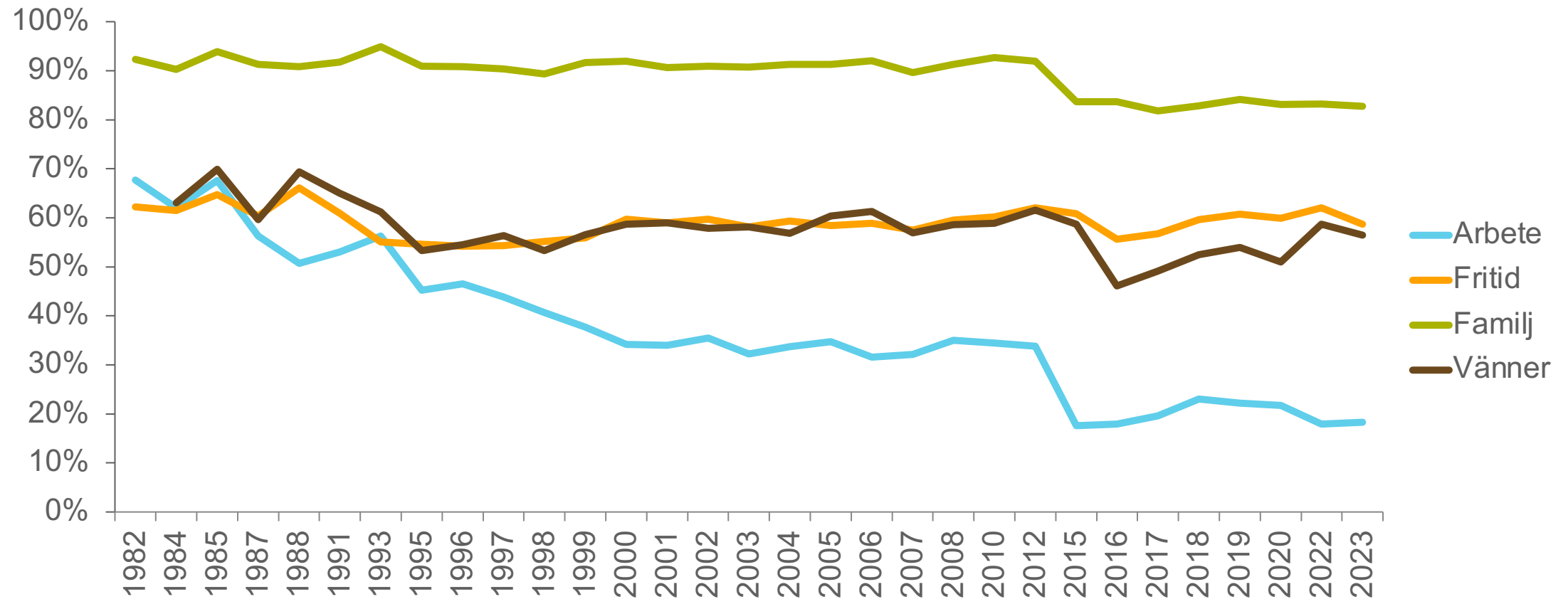
Arbetet sjunker i
betydelse

Välstånd alltmer i fokus

Fler och mer
komplicerade
compliancekrav

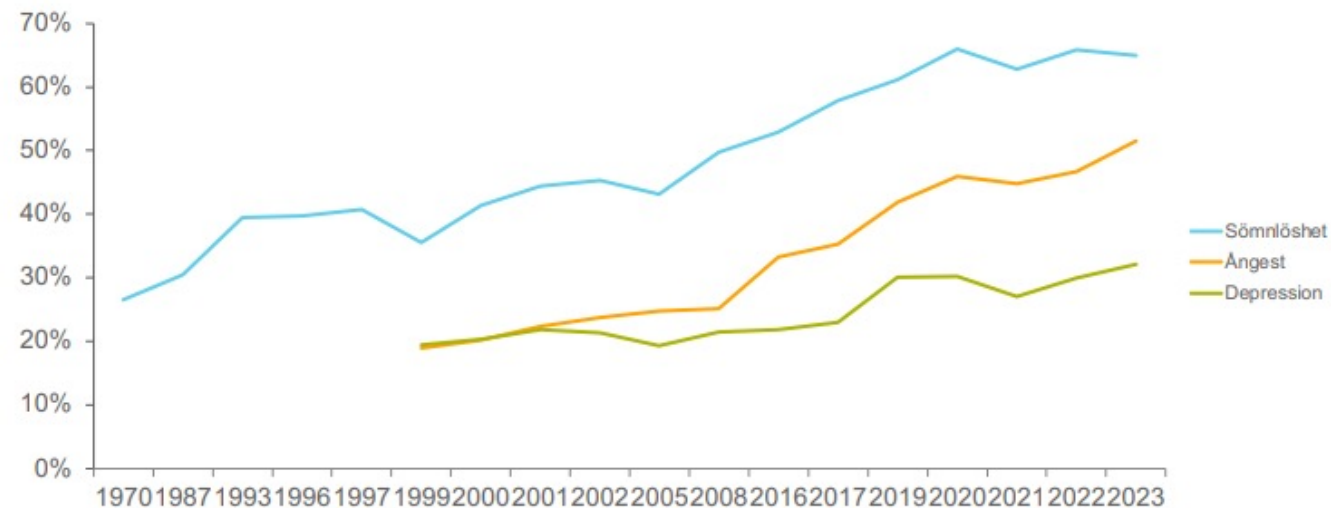
Arbetet sjunker som meningsskapare

Andel som ser följande som viktigt för mening i livet

Från leva för att jobba till jobba för att leva

- Ökat fokus på social hållbarhet

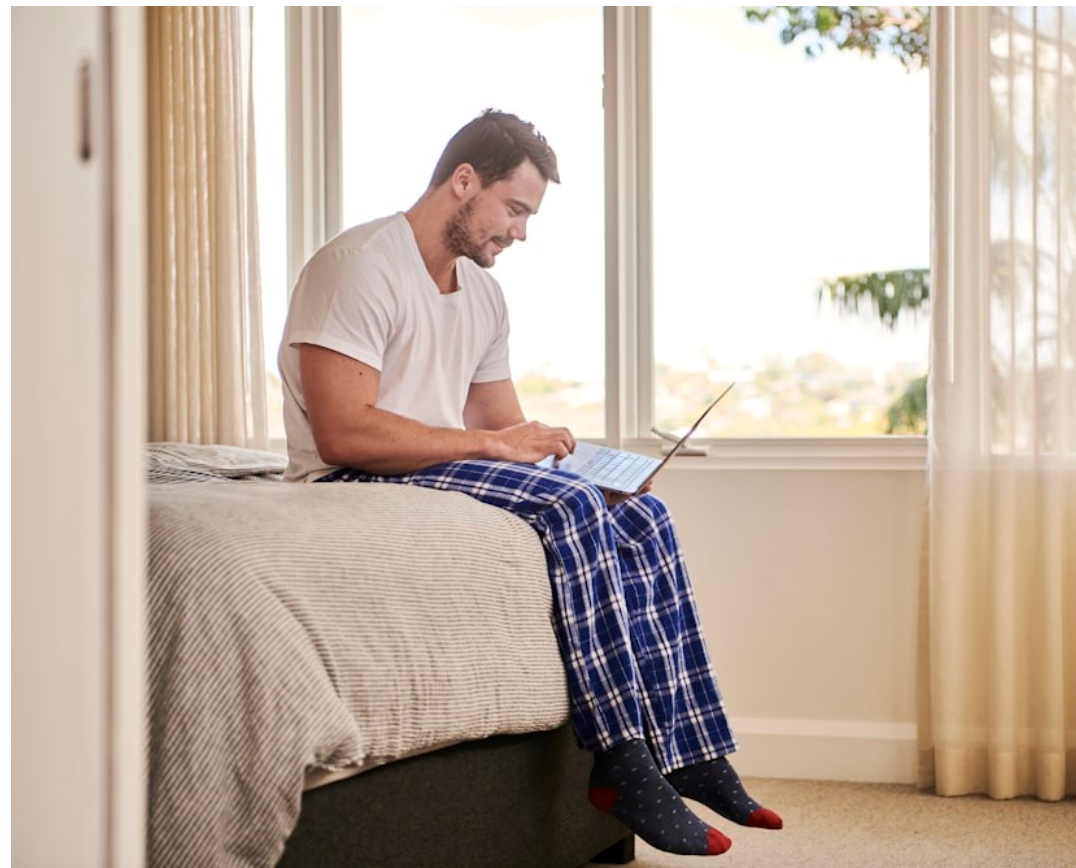
Figur 7. Andel svenskar som upplevt olika typer av psykiska besvär. Källa: Kairos Future, Svenskarna, samtiden, framtiden 1955-2024.

Distansarbetet här för att stanna

Sköter Du Ditt förvärvsarbete helt eller delvis i hemmet (s.k distansarbete)?

25%

distans- eller hybridarbetar

Vilka är framtidens kompetenser?

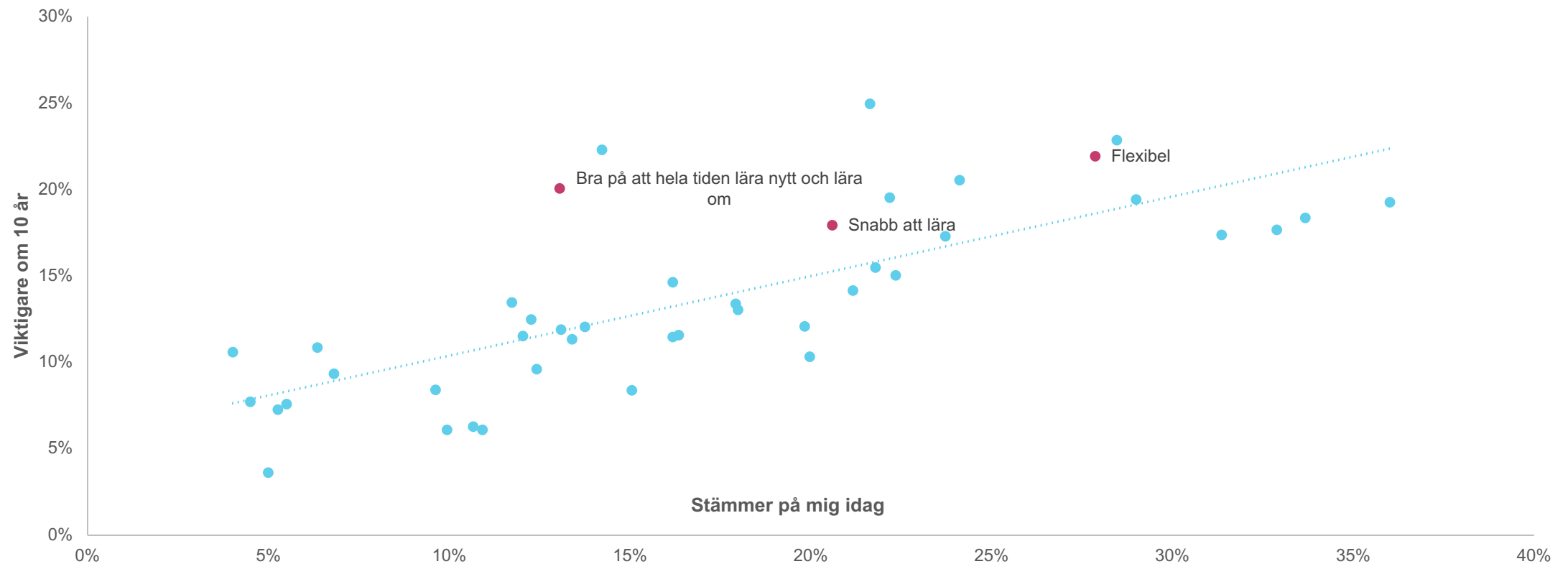
Stort automatiseringsskifte bland högutbildade

Om 10 år, hur stor andel av dina nuvarande arbetsuppgifter tror du kommer att vara automatiserade? Förändring sedan 2017

	Grundskola eller motsvarande	Gymnasium eller motsvarande	Yrkesutbildning	Högskola/universitet kortare än 3 år	Högskola/universitet 3 år eller längre	Forskarutbildning
Inga alls	-13%	-8%	-16%	-13%	-12%	-16%
En mindre del	-1%	-1%	-1%	-7%	-10%	-28%
En betydande del	1%	8%	13%	15%	15%	17%
Övervägande del	12%	2%	3%	5%	7%	27%

Ständigt lärande framstående framtidskompetens

“Vilka kompetenser tycker du passar bäst in på dig i ditt arbete/kommande arbete? Välj max 10” och “Om du tänker 10 år framåt i tiden, vilka kompetenser tror du kommer bli viktigare inom ditt arbete/kommande arbete? Välj max 10”

Lärandet raket bland framtidskompetenserna

*“Om du tänker 10 år framåt i tiden, vilka kompetenser tror du kommer bli viktigare inom ditt arbete/kommande arbete? Välj max 10”. Kompetenser som klättrat i rankingen sedan 2017 i **fet** stil.*

Framtidskompetenser 2017

- Hög stresstålighet
- Problemlösare
- Flexibel
- Bra på att samarbeta
- Ansvarsfull
- Socialt kompetent
- Bra på att kommunicera
- Tekniskt kunnig
- Effektiv
- Själständig

Framtidskompetenser 2024

- Hög stresstålighet
- Problemlösare
- **Tekniskt kunnig**
- Flexibel
- **Effektiv**
- **Bra på att hela tiden lära nytt och lära om**
- Bra på att kommunicera
- Ansvarsfull
- Bra på att samarbeta
- Själständig

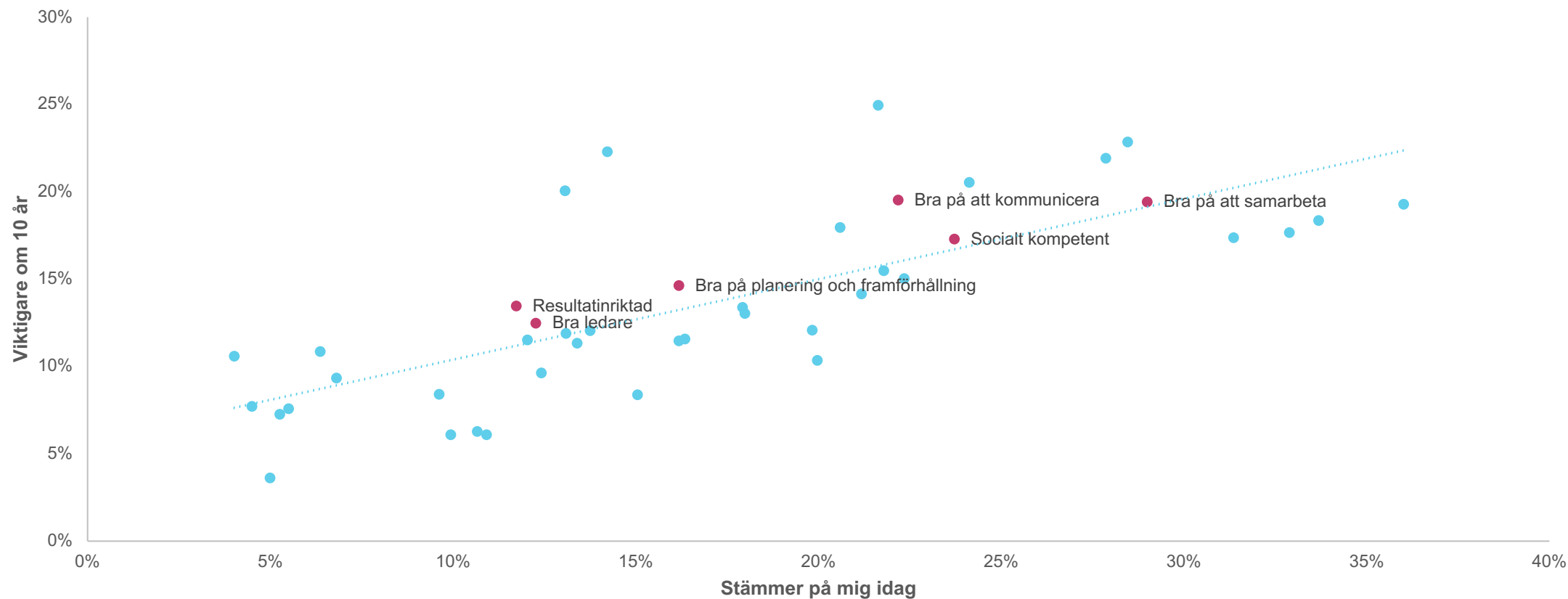
Insikt #: Lärande – en nyckelkompetens i en snabbväxande framtid

- 1 av 3 behöver kompetensutveckla inom det kommande året.
- Behovet av kompetensutveckling störst bland högutbildade.
- Flexibilitet och snabblärdhet är två av de kompetenser som svenskarna ser kommer öka i vikt på 10 års sikt.

Klassiska chefskompetenser viktigare framåt

“Vilka kompetenser tycker du passar bäst in på dig i ditt arbete/kommande arbete? Välj max 10” och “Om du tänker 10 år framåt i tiden, vilka kompetenser tror du kommer bli viktigare inom ditt arbete/kommande arbete? Välj max 10”

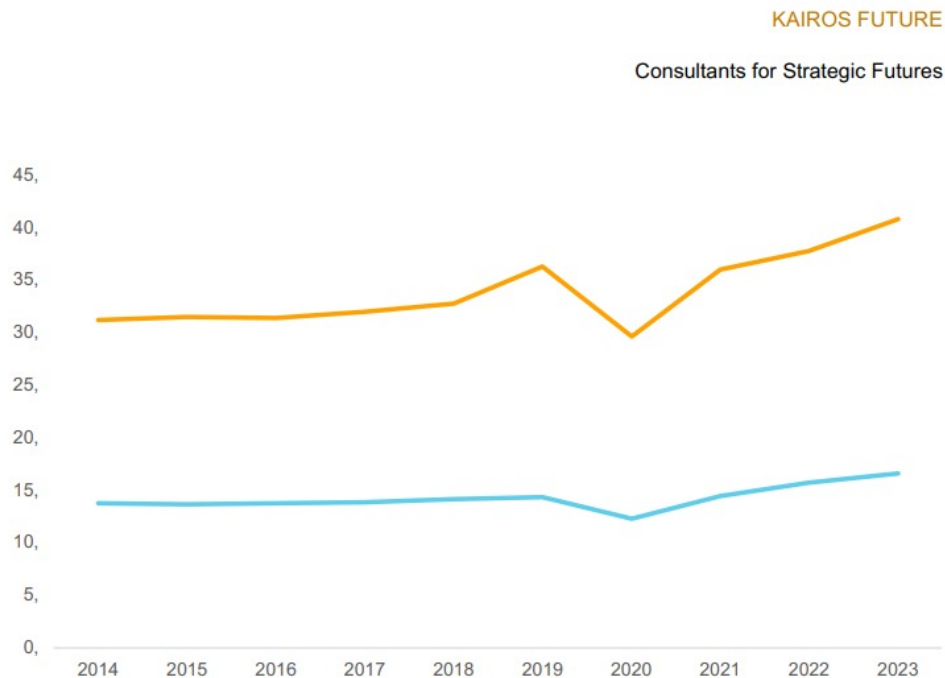

Insikt #: Teknikstödd problemlösning och klassiska ledaregenskaper allt viktigare framtidskompetenser

- Teknisk kunnighet och problemlösande ses som de kompetenser som ökar allra mest i vikt under kommande 10 år.
- AI, teknik och ledarskap främst efterfrågade områden för kompetensutveckling.
- Att kunna hantera, prioritera och implementera tillgängliga tekniska verktyg avgörande framöver.
- Ledarskap för människa och maskin nyckelkompetenser framåt.

Insikt #: Ökat fokus på livslångt lärande

Andel anställda som vidareutbildar sig i Sverige och i EU. Källa: Eurostat.

- Genom att investera i livslångt lärande och erbjuda utbildningsmöjligheter kan organisationer förbättra sina medarbetares kompetenser och effektivitet samtidigt som man förbättrar sin egen konkurrenskraft.

Men...

- Det är svårt att sia om kommande behov, vilket riskerar resultera i felaktiga insatser och ökad matchningsproblematik.

Och...

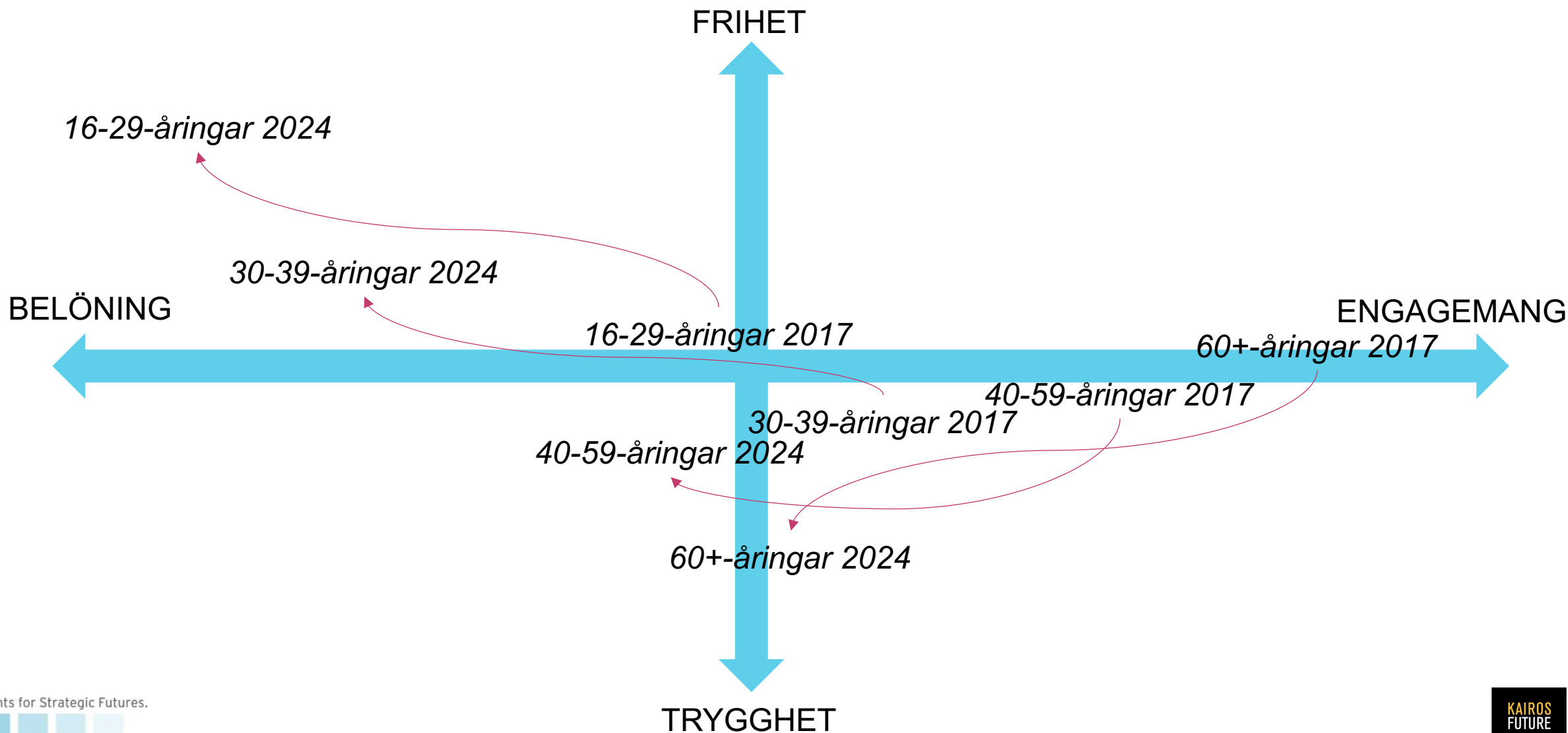
Otillräckliga strukturer för kompetensomställning kan leda till ökad arbetslöshet och ett stort behov av omskolning.

Hur attraherar man som arbetsgivare rätt kompetenser?

Arbetslivsvärderingskartan visar preferenserna

Här är några exempel på krav och önskemål man kan ha på ett arbete. Hur viktiga känns de för din personliga del?

Arbetslivsvärderingarna förändras

Arbetslivsvärderingar 2017

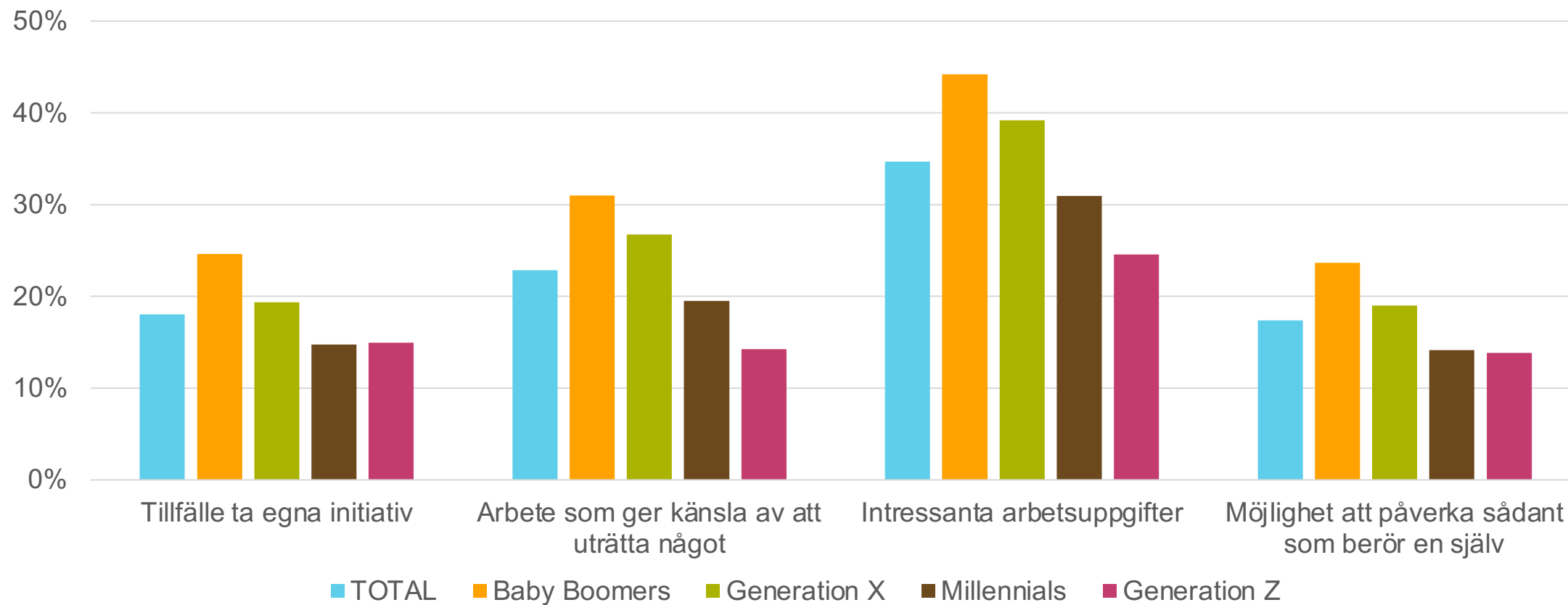
- Trevliga arbetskamrater
- Bra chef
- Fast jobb (tillsvidareanställning)
- Intressanta arbetsuppgifter
- Balans mellan arbete och fritid
- Min kompetens och kapacitet tas tillvara
- Hög lön
- Anställningstrygghet
- Bra arbetstider
- Arbete som ger känsla av att uträtta något

Arbetslivsvärderingar 2024

- Trevliga arbetskamrater
- Bra chef
- **Balans mellan arbete och fritid**
- **Hög lön**
- **Bra arbetstider**
- Fast jobb (tillsvidareanställning)
- **Anställningstrygghet**
- Intressanta arbetsuppgifter
- Min kompetens och kapacitet tas tillvara
- **Inte för mycket stress på arbetet**

Yngre ställer lägst krav på engagemang...

Här är några exempel på krav och önskemål man kan ha på ett arbete. Hur viktiga känns de för din personliga del?

Insikt #: Back to basics för att attrahera arbetskraft

- Svenskarnas arbetslivsvärderingar går från frihet och engagemang till trygghet och belöning.
- Möjlighet att arbeta hemifrån, bra arbetstider och semester samt hög lön är de krav som ökat mest sedan 1997.
- De “stora” värdena, som hållbarhet, stolthet och meningsfullhet, kommer långt ner på listan över krav och önskemål på arbetsplatsen.

Insikt #: Unga väntar och välkomnar tydliga ledstänger – mot en sömngående arbetskraft?

- Intresset för initiativ- och ansvarstagande på jobbet har minskat kraftigt, och värdesätts i lägre utsträckning bland unga.
- Yngre generationer mer villiga att bli styrda uppifrån i sitt arbete.
- Unga ser fler regler och regleringar samt mindre behov av egna initiativ i framtidens arbetsliv.

Insikt #: Framtidsutsikterna för olika utbildningsgrupper

- Utrikes födda kommer att stå för nära 70% av sysselsättningstillväxten. Det beror dels på fler utrikes födda i yrkesaktiv ålder, dels på att förvärvsfrekvensen bland utrikes födda bedöms öka.
- Andel med eftergymnasial utbildning kommer att öka, men inte dramatiskt. . Ökningen sker dock inte alltid på utbildningar där behovet är som störst. Inom vissa områden, som inom humaniora, konst och samhällsvetenskap kommer det att vara ett överskott av högutbildade.
- Gymnasiala yrkesutbildningar väntas bli ett bristområde. För ideal matchning behöver fler välja "rätt" eftergymnasial utbildning.

